

Oponentský posudek disertační práce
Oponent prof. MUDr. Miroslav Kučera, DrSc.

VLIV MASÁŽE A PASIVNÍHO ODPOČINKU NA ZOTAVENÍ SVALU
PO APLIKOVANÉ ZÁTĚŽI.

Autor: Mgr. Pavlína Nováková

Oponovaná práce obsahuje celkem 101 stran, z čehož činí 8 stran úvodních spisových informací, 22 tabulek, 14 grafů, 7 stran literárních citací a 2 přílohy. Je sestavena do obvyklých 10 kapitol s desetinným tříděním, což dává čtenáři dokonalý přehled o vlastním spise. Je psána moderní češtinou bez zbytečného používání (v současnosti dokonce módním) cizích výrazů včetně jejich české transmutace.

Polovinu spisu tvoří teoretická část, praktická pak popis vlastní práce, její metodika, výsledky a zejména pak kritická diskuse. Ta vyústí v kritický závěr.

Autorka si zvolila téma, které je multidisciplinární, ačkoli sama mluví o jejím používání ve sportu. Potvrzuje to nakonec i fakt, který autorce asi nebude znám, což je pochopitelné, že právě v zařazení do bodového systému zdravotních pojišťoven není uvedený způsob masáže. Bez této znalosti ale v práci autorka vlastně potvrdila skutečnost, že pod úhradovým kódem fyzioterapeutických postupů je zařazena pouze segmentální - reflexní masáž.

Samotná exploatace masáže jako léčebného či regeneračního prostředku, ať již byla v minulosti nazývána různě a používána z velice širokých indikačních pohledů, byla oslavována, doporučována ale i zatracována a omezována. Platí to více méně až do dneška. Vysvětlení uvádí autorka v teoretické části skrytě ale jednoznačně - chybí průkazné studie, které by relativně přesně stanovovaly indikace a kontraindikace.

Přesto se stále vynořuje otázka, proč tedy masáž přežívá prakticky od čínské medicíny, přes Hippokrata, Parého či Linga (toho však v přehledu postrádám, ačkoli se jedná o švédského sportovního vědce, tvůrce švédského tělocviku a tvůrce speciální TV 1776-1839) až do dneška. Proč patří stále mezi vyhledávané metody vyvolávající subjektivní pozitivní efekt u široké populace. A není to pouze oblast sportu. Proč je dnes jednou z velice atraktivních součástí různých fit center či rekreačních zařízení či proč dokonce některé podniky svým zaměstnancům jí poskytují jako odměnu za práci. A nakonec proč za ní jsou ochotni klienti vydávat minimálně 10 násobek úhrady lékařského vyšetření.

Toto vše jsou důvody, proč pokládám předloženou práci za potřebnou, autorku cením za odvahu i vytrvalost s níž se s vybraným tématem prala a za to, že jí ukončila i s negativním závěrem. I to je pro praxi i vědu cenný a potřebný závěr.

K vlastní práci mám některé otázky, poznámky či připomínky:

A) poznámky-

1. V úvodu se správným způsobem dotýká složitosti tématu a podtrhuje složku psychologické působení masáže.

2. V teoretické části je vhodně zvolený přehled dostupných prací a svědčí o pečlivosti přístupu k tématu. Jistě na to měl vliv nejednotný názor citovaných autorů. Správně upozorňuje na psychologickou složku masáže. Ale i na možný faktor (často

podceňovaný zejména v tzv.moderní medicíně) přímého kontaktu terapeuta s pacientem.

3. Problémy hodnocení subjektivních pocitů jsou složité a svědčí o tom i výčet metod k jejich zodpovězení. To, že je uvedena soustava škál to potvrzuje. Možná by bylo vhodné zmínit i po v minulém století používané 4 resp. 5ti stupňové škály vyjadřující intenzitu od 0 (ev i od -1) až po +++.

4. V literárním přehledu je řada názorů vzájemně si protiřečících, které samy mohou být předmětem diskuse. To, že je autorka řadí vedle sebe více či méně tuto diskusi realizuje.

5. Kritické zhodnocení výsledků potvrzuje serióznost přístupu i vlastního zpracování.

B) Obecné připomínky:

1. Pokud se v jakékoli práci, nanejvýš pak vědecké, citují autoři, pak je nutné držet stejné kritérium. Nelze napsat prof. Herzog ale jen Véle, nebo MUDr.Jaroš, přičemž i on byl profesorem a dokonce nástupcem slavného profesora Zahradníčka. Proto pro vědeckou práci musí být zákonem uvádění jmen. Pokud má autor potřebu je rozšířit o cokoli tak v příloze,nebo pod čarou či v závorce,ale pak by mělo být zejména u těch významných. Ale není mi jasné, jaké tituly by se psaly Hippokratovi či dokonce Parému.

2. V práci se stále vyskytují pojmy zotavení a regenerace. Není přesně stanoveno, co je tím myšleno. Je to typický příklad charakterizovaný latinským pars pro toto totum pro partis část za celek a celek za část).

3. Opakovaně se uvádí otok svalu. Co tím je myšleno? Překrvení? Lymfatická náplň, nebo i kontraktura?

4. Tabulky i grafy nemají exaktní popis hodnot (např. co je čas měření - není to den vyšetření, nebo pořadí vyšetření?)

C.Otázky a připomínky speciální:

1. str.12,odst.1, řádek 4-co se myslí obvodem svalu, jak byl měřen, jedná se asi o obvod bérce v dané rovině. Vlastní obvod by mola vyjádřit resonance či komputerní tomografie - ty ale zřejmě použita nebyla.

2. str.58 sub 5.5/2- totéž

3. str.12 odst.2- se je míněno jako nežádoucí změny?

4. str.25 odst 3 - kdo to jsou ruští maséři? V paralele s ostatními citacemi to je na úrovni citace američtí, naši či světoví vědci. Bez citace to sem nepatří.

5.str.82.řádek 9 zdola-Co to je krevní kyslík? Zřejmě se myslí saturace.

6.Co v tabulkách znamená total?

Závěr-

Oponovaná práce se zabývá závažnou i když problematickou součástí procesu regenerace a nakonec i terapie. Je zpracována na potřebné úrovni vědecké práce, nebojí se vyslovit i negativní výsledky. Doporučoval bych, aby byla zejména její teoretická část zpracována pro publikaci v odborných časopisech, protože odpovídá na řadu otázek lékařských i fyzioterapeutických oborů (mám na mysli Medicina Sportiva Bohemica et Slovaca, Rehabilitaciae, či Rehabilitačná revue, ale i Tělesná výchova a sport mládeže a Česká Kinantropologie.)

Práci hodnotím pozitivně a připomínky jsou spíše doplněním a jejím oceněním. Po zodpovězení připomínek pak jí doporučuji k přijetí jako součást disertačního řízení pro získání titulu Ph.D.

Prof. MUDr. Miroslav Kučera, DrSc.

14.3.2009

Universita Karlova
2. Lékařská fakulta
Klinika rehabilitace a tělovýchovného lékařství
Fakultní nemocnice Motol
V Úvalu 84
150 06 Praha 5